

зміна умов відбування покарання в межах однієї колонії та зміна умов шляхом переведення до колонії іншого виду у ст. 100 КВК узагальнюються під поняттям «зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі». В той час як заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням вже визначається під поняттям «заходи заохочення, які застосовуються до осіб, позбавлених волі» (ч. 2 ст. 130 КВК). Проте порядок застосування перших двох видів зміни умов утримання також свідчить про їх заохочувальний характер.

Висновки. Доцільність подальшого суттєвого реформування кримінально-виконавчого законодавства України обумовлюється багатьма чинниками: відсутністю чіткої структурної законодавчої складової, яка б містила спеціальні положення щодо реалізації прогресивної системи виконання покарання; необхідністю чіткого визначення підстав та умов реалізації двох головних форм зміни умов утримання засуджених залежно від їх поведінки - в межах однієї установи, та шляхом переведення до іншої установи; не чіткістю та суперечливістю положень, які визначають первинний, базовий правовий стан засудженої особи - як основи для подальшої зміни умов тримання засуджених; визначення критеріїв розмежування між колонією мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання та дільницею соціальної реабілітації щодо підстав застосування, категоріями засуджених та правовим статусом; уточнення переліку

заходів заохочення, заходів стимулювання, заходів посиленого примусового впливу з точки зору їх сутності та співвідношення із прогресивною системою виконання покарання; досить низьким стимулюючим змістом за обсягом пільг такого заходу як переведення на поліпшенні умови утримання осіб, які перебувають у дільниці ресоціалізації тощо.

Література:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповн. на 03 вересня 2015 р.: (Офіц. текст) - К.: Алерта, 2015. - 82 с.
2. Ткачевский Ю.М. Замена одного наказания другим в процессе его исполнения // Вестник Московского университета. Сер. 11. Право. 2006. №2. - С.20 - 34.

*Грищенко О.А.,
кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри кримінального права
та кримінології ОДУВС
Надійшла до редакції: 12.02.2017*

УДК 343.241.2

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ СЛУЖБОВИХ ОБМЕЖЕНЬ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Ніколаєнко Т. Б.,
Кабачинський М. І.*

Стаття присвячена висвітленню окремих аспектів правового врегулювання виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. На підставі аналізу чинного законодавства в сфері регулювання виконання даного покарання, нормативних документів щодо порядку проходження військової служби визначені проблемні питання та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: виконання покарання, службові обмеження для військовослужбовців, повноваження суб'єктів виконання, виховна робота.

Статья посвящена освещению отдельных аспектов правового регулирования исполнения наказания в виде служебных ограничений для военнослужащих. На основе анализа действующего законодательства в сфере регулирования исполнения данного наказания, нормативных документов о порядке прохождения военной службы определены проблемные вопросы и пути их решения.

Ключевые слова: исполнения наказания, ограничения для военнослужащих, полномочия для субъектов исполнения, воспитательная работа.

The article is dedicated to highlighting some aspects of legal regulation of punishment execution in the form of service restrictions for military men. On the basis of analysis of active legislation in the sphere of regulation

of this punishment execution, normative documents as for the procedure for military service problematic issues and the ways of their solving have been determined.

Key words: punishment execution, service restrictions for military men, powers of execution subjects, educational activities.

З проведенням оборонної реформи в Україні, необхідності забезпечення належного рівня бойової готовності, здатності до виконання завдань оборони, питання військової дисципліни та правопорядку серед військовослужбовців набувають ознак актуальності. В той самий час, в умовах наближення України до євроспільноти, з підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, питання поширення застосування альтернативних, позбавленню волі, видів кримінальних покарань, у тому числі стосовно військовослужбовців активізувалися. Особливу увагу серед них привернули правові аспекти нормативного врегулювання покарань, що мають виключний діапазон своєї дії відносно військовослужбовців, як службові обмеження

В юридичній літературі дослідження правових аспектів регулювання покарання у виді службових обмежень неодноразово перебувало в колі наукових розробок. В працях В. П. Герасименка, О. Л. Карабанова, Є. В. Ля-

© Т.Б. Ніколаєнко, М.І. Кабачинський, 2017

дова, В. М. Орлова, Ю. А. Пономаренка, А. В. Ракова, В. В. Сивово, А. Х. Степанюка, А. А. Толкаченка, С. З. Туліна, В. І. Тютюгіна та ін. вони займали вагоме місце. Проте питання кримінально-виконавчого напрямку з урахуванням особливостей правового статусу засудженого військовослужбовця, сучасних напрямків національної політики у сфері оборони залишилися невирішеними.

Тому, з врахуванням цього, метою нашої праці є дослідження проблемних питань нормативного регулювання виконання покарання у вигляді службових обмежень з рекомендованими шляхами їх вирішення.

Виконанню покарання у вигляді службових обмежень за чинним законодавством приділена основна увага у нормах Кримінально-виконавчого кодексу України (далі КВК). За положеннями глави 10 ст.47 КВК, командир військової частини на підставі копії вироку суду, видає наказ по військовій частині, в якому зазначає розмір проведених відрахувань у дохід держави з грошового утримання засудженого, строк, протягом якого він не може бути підвищений за посадою, у військовому званні та строк, який не зараховується в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання. Останній підлягає оголошенню по військовій частині та доведенню до відома засудженому. На протязі трьох днів, командир військової частини, за місцем відбування покарання засудженим військовослужбовцем, сповіщає суд про прийняття вироку до виконання. За три дні до завершення видає наказ про припинення виконання покарання. У разі захворювання особи засудженого під час відбування покарання, внаслідок якого він стає непридатним до військової служби за станом здоров'я (із зняттям з військового обліку, або визнається таким, що є не придатним до військової служби у мирний час), за поданням командира військової частини, на підставі висновку військово-лікарської комісії підлягає звільненню від подальшого відбування покарання [1, с. 47].

Врегулювання будь-яких інших особливостей щодо порядку та умов відбування даного покарання в нормативному арсеналі не має. Службові обмеження, як не дивно це звучить, обмежені у своїй правовій реалізації. Розуміючи порядок виконання покарання, як встановлені кримінально-виконавчим законодавством правила поведінки для його суб'єктів, законодавцем обмежені щодо кожної із сторін.

Потрапляючи в дисциплінарний батальйон чи на гауптвахту, засуджений військовослужбовець забезпечується відповідним нормативним матеріалом у правовому полі його реалізації. Норми кримінально-виконавчого законодавства, акти відомчого характеру (Інструкція про порядок і умови тримання засуджених, узятих під варту та затриманих військовослужбовців; інструкція про порядок відбування покарання засуджених військовослужбовців у вигляді тримання у дисциплінарному батальйоні) сприяють цьому. Особливості регулювання здійснюється з врахуванням правового статусу суб'єктів виконання-відбування покарання, відповідним порядком та умовами його реалізації, із застосуванням до засуджених засобів виправлення та ресоціалізації, військового навчання, засобів заохочення та стягнення, а також особливостей звільнення від покарання.

Стосовно службових обмежень позиція законодавця є доволі флегматичною. Відчужене ставлення до нормативного встановлення порядку та умов виконання службових обмежень, відсутність правової бази для його реалізації виступають культивуючим елементом

зниженню чи навіть знищенню ефективності виконання даного покарання. Слід відмітити, що в жодній країні світу не дозволена така байдужість. Питання виконання покарання відзначаються прискіпливістю врегулювання з визначеністю за його основними складовими. Порядок та умови виконання покарання; обов'язки командування військових частин за місцем відбування покарання засудженими військовослужбовцями; застосування заходів заохочення та стягнення до засуджених; проведення з ними виховної роботи, припинення виконання покарання, його призупинення, а також звільнення від відбування покарання чи заміна покарання іншим видом покарання мають належне місце. Кримінально-виконавче законодавство, зокрема, Російської Федерації відзначилося особливостями його врегулювання за положеннями відомчого характеру: Правилами відбування кримінальних покарань засудженими військовослужбовцями, Республіка Таджикистан - положеннями Кодексу виконання кримінальних покарань Республіка Білорусь - самостійною главою в розділі Кримінально-виконавчого кодексу. Тому ми звернемо увагу на проблемні аспекти правового врегулювання виконання даного покарання.

Як ми вже зазначали, командир військової частини після одержання копії вироку суду видає наказ по військовій частині про прийняття вироку до виконання та протягом трьох днів сповіщає про це суд, який постановив вирок. Звернення до виконання судового рішення, що набрало законної сили, проводиться не пізніше триденного строку з дня набрання ним законної сили. Його копія разом з розпорядженням про виконання судового рішення надсилається відповідному органу чи установі, на які покладено обов'язок його виконати. Останні повідомляють суд про прийняття його до виконання [2, с. 535]. Маючи доволі зрозумілу, на перший погляд, картину правового звернення рішення суду до виконання, питання початку його спливу викликають сумніви.

Якщо звернутися до положення ч. 2 ст. 47 КВК, де визначено, що «після одержання копії вироку командир військової частини видає відповідний наказ», то ми не зустрінемо будь-якої вказівки щодо строку, протягом якого такий наказ повинен бути виданий про прийняття вироку до виконання. У разі направлення судом копії вироку щодо його виконання, командир відповідної військової частини на свій розсуд видає наказ про прийняття вироку до виконання у довільні строки. Ані положення Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК) «Виконання судових рішень» (розділ VIII), ані норми КВК (глава 10) цього не зазначають. Лише вказівка на звернення до виконання судового рішення, що набрало законної сили не пізніше як через три дні з дня набрання ним законної сили (ч. 1 ст. 535 КПК) та «у разі необхідності способом, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні» (ч. 1 ст. 534 КПК) має місце. Виникнення ситуації щодо зволікання прийняття рішення до виконання, необґрунтованість його відтермінування чи взагалі уникнення від такого законодавця не бентежить. Загальні строки звернення рішення до виконання не відображають специфіку службових обмежень. Часовий проміжок від моменту отримання копії вироку суду до прийняття його виконання не має правового існування. Відповідно і видання наказу - свою строковість. Тому існування та відповідне впровадження такої позиції повинно мати місце з уніфікацією строковості прийняття вироку до виконання та унеможливленню культивуванню негативних наслідків.

Виданням наказу командиром військової частини щодо прийняття вироку до його виконання та в подальшому щодо його припинення обмежені повноваження командування щодо реалізації функцій з приводу виконання кримінального покарання. Відсутність нормативної бази усуває останнього від процесу виконання покарання та контролю за його реалізацією. Тобто можна сказати, що засуджений за таких обставин залишається на самоті відбування призначеного йому покарання.

Принцип існування єдиноначальництва у військових формуваннях з наділенням командира всією повнотою розпорядчої влади по відношенню до підлеглих, персональною відповідальністю за діяльністю кожного, права одноособового прийняття рішення, віддання наказу та, з врахуванням всебічної оцінки обстановки, забезпечення виконання рішень (наказів), існує поза правовим полем його узгодженості із правовими нормами кримінально-правового характеру. У разі виникнення таких правовідносин, віддання наказу, його оголошення та доведення до відома засудженого залишаються провідними в обов'язках командування. Контроль за дотриманням порядку та умовами виконання покарання, поведінкою засудженого, застосуванням до нього заходів виправлення та ресоціалізації; вирішення питань щодо можливого звільнення від відбування покарання чи, навпаки, притягнення до його відповідальності у разі ухилення від відбування покарання залишаються поза увагою. Таким становищем відзначається чи не єдиний вид покарання, який застосовується до військовослужбовців. У чому проблема? Чому виникла така ситуація? Бездоганність нормативного врегулювання порядку виконання даного покарання чи байдужість законодавця та відомчого органу?

В умовах складної воєнно-політичної, оперативної-стратегічної та економічної ситуації в державі, необхідності зміцнення спроможностей сил оборони, підвищенню їх готовності до виконання завдань за призначенням в межах оборонної реформи, питання існування цілісності системи військової юстиції набуває своєї актуальності. Створення єдиного органу із забезпечення зміцнення правопорядку та військової дисципліни, з комплексністю виконання функцій (в тому числі пенітенціарних) є пріоритетними. Проте не все так просто. За положеннями законопроекту про створення Військової поліції виконання покарання у виді службових обмежень в односторонньому порядку покладено на командира військової частини. Правове врегулювання останнього обмежується, а контроль за дотриманням порядку та умов виконання покарання - усувається. Яким чином вести мову про існування проблемних питань виконання покарання та підвищення ефективності його реалізації, якщо відсутня належна правова база його врегулювання?

Але зазначимо, що в даному питанні ми є не самотніми. В низки країн спостерігається аналогічна ситуація (в Азербайджанській Республіці, Грузії, Республіці Білорусь, Республіці Туркменістан, Республіці Узбекистан, Російській Федерації та ін.). Досвід держав з прогресивністю правового регулювання порядку та умов виконання аналогічного покарання нам у цьому допоможе. Звернемося, зокрема, до положень законодавства Республіки Таджикистан.

За положеннями Кодексу виконання кримінальних покарань законодавцем визначені повноваження органу, який відає виконанням покарання (інспекція Міністерства оборони) та встановлені обов'язків щодо суб'єкта його

безпосереднього виконання (командування військової частини). Інспекція здійснює персональний облік всіх засуджених до обмеження по військовій службі; роз'яснює порядок та умови відбування покарання; контролює правильність проведення відрахувань із заробітку засуджених та дотриманням командуванням військових частин умов виконання покарання; безпосередньо бере участь в проведенні виховної роботи із засудженими; застосовує при необхідності до них заходів заохочення та стягнення, а також організовує розшук засуджених, місце перебування яких невідоме. У разі необхідності переведення засудженого на інше місце служби (за його бажання) чи такої зміни з-за неможливості залишення засудженого на посаді, пов'язаній з командуванням підлеглими, надає відповідний дозвіл (ч. 1 ст. 152, ст. 153, ст. 155 глави 16 розділу VI).

До повноважень командування військової частини віднесені питання, пов'язані із доведенням вироку суду до відома особового складу військової частини, а також безпосередньої його участі в основних заходах виправлення та ресоціалізації засуджених, контролю за ними, їхньою поведінкою та дотримання самими порядку та умов виконання покарання [3].

Як ми бачимо, реалізація виконання покарання має чіткість нормативного врегулювання повноважень суб'єкт його виконання та органу його організації. Чіткість градації, окрім забезпечення їх взаємозв'язку та відповідальності викликана доцільності сприянню цілісності існування ієрархії виконання покарання з підвищенням його ефективності.

З урахуванням необхідності правового врегулювання цілісності забезпечення виконання Військовою поліцією пенітенціарних функцій у вітчизняному законодавстві з розширенням правової основи щодо службових обмежень, в межах задекларованих основних завдань щодо виконання, у передбачених законом випадках кримінальних покарань відносно засуджених військовослужбовців, їх забезпечення, контролю за реалізацією відповідними органами та особами потребує нормативного врегулювання. В цілісності існування системи органів та військових частин Військової поліції варто було б визначити це і в межах повноважень Головного управління Військової поліції. З дотриманням вимог Стратегії державної кадрової політики на 2012-2020 рр., кадрової політики кадрової політики у Збройних Силах України (далі - ЗСУ), із спрямуванням цілісності останньої щодо системи персоналу ЗСУ, оптимізації організаційної структури за потреб, така позиція сприятиме завершеності заданого контексту.

Повноваження Головного управління визначити в межах організації виконання покарання, реалізації основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених, контролю за їх виконанням, сприяння дострокового звільнення засудженого від відбування покарання (у разі їх звільнення з військової служби за визначеними законодавством підставами чи за зразкову поведінку, бездоганне ставлення до військової служби та досягнення мети покарання) чи, навпаки, у разі ухилення останнього від відбування покарання, - притягнення до кримінальної відповідальності.

Командування військової частини відповідатиме за виконання покарання, починаючи від доведення до відома засудженого змісту наказу про прийняття вироку до виконання, роз'яснення особливостей порядку та умов виконання-відбування покарання, а також активної участі в основних заходах виправлення та ресоціалізації

засуджених, контролю за їх реалізацією, своєчасністю та точністю проведення відрахувань з грошового забезпечення засудженого, унеможливлення щодо останнього підвищення за посадою та у військовому званні, виданні наказу у разі припинення виконання покарання щодо засудженого військовослужбовця. Це стосується й застосуванню заходів заохочення та стягнення до засуджених військовослужбовців, які з урахуванням правового становища останніх, повинні відображати особливості їх реалізації, досягненню виховної мети покарання та можливістю дострокового звільнення засудженого від покарання чи його посилення у разі ухилення від такого.

Аналогічне положення стосується засудженого військовослужбовця. Продовжуючи перебувати у статусі військовослужбовця, останній позбавлений нормативної можливості врегулювання специфіки його статусу як засудженої особи. Перебуваючи під захистом держави, з наявною повнотою прав і свобод необхідних для виконання службових обов'язків, пов'язаних з обороною України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, він, як військовослужбовець, зобов'язаний свято і непорушно додержуватися Конституції України та законів держави, Військової присяги, віддано служити Українському народові, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок; бути хоробрим, ініціативним і дисциплінованим; беззастережно виконувати накази командирів (начальників); постійно підвищувати рівень військових професійних знань, вдосконалювати свою виучку і майстерність, знати та виконувати свої обов'язки та додержуватися вимог статутів ЗСУ; дорожити бойовою славою ЗСУ та своєї військової частини, честю і гідністю військовослужбовця ЗСУ тощо [4, с. 11]. Але в коло обов'язків, обумовлених відбуванням покарання, воно не має специфіки. Відсутність ізоляції від суспільства, наявність можливості продовжувати проходити засудженим військовослужбовцем військову службу повинно відігравати свою роль. З дотриманням вимог Статутів внутрішньої служби, в межах реалізації порядку та умов відбування покарання; сумлінного ставлення до виконання службових обов'язків та заходів виховного характеру, пов'язаних із досягненням мети покарання; військової дисципліни та правопорядку необхідно відобразити такі особливості.

Але будь-які намагання будуть марними, коли існуючий порядок та умови виконання-відбування покарання будуть позбавлені створенню належних умов для виправлення та ресоціалізації засудженої особи.

Як ми досліджували раніше, організація та проведення виховної роботи займає доволі вагоме місце [5]. Цілеспрямований процес із системою організаційних, морально-психологічних, інформаційних, педагогічних, правових, культурно-просвітницьких та військово-соціальних заходів, він зосереджений на формуванні та розвитку у воїнів професійно необхідних психологічних якостей, моральної самосвідомості, забезпечення високої бойової і мобілізаційної готовності, зміцненні військової дисципліни та правопорядку. Його реалізація, як невід'ємної складової повсякденної діяльності ЗСУ та інших військових формувань України, здійснюється відповідно до вимог Конституції, законів України, Воєнної доктрини, актів Президента України і Кабінету Міністрів України за напрямками: морально-психологічного забезпечення бойової та мобілізаційної готовності військ (сил), бойового чергування, бойової служби, оперативної та бойової підготовки, специфічної діяльності військових

формувань; морально-психологічного забезпечення військової дисципліни та профілактиці правопорушень; інформаційно-пропагандистського забезпечення; культурно-виховної та просвітницької роботи, а також військово-соціальної діяльності [6]. Проте не відображає особливостей стосовно військовослужбовців, які перебувають у статусі засудженої особи.

Втілення останньої із зосередженням виконанні завдань щодо формування у засуджених вірності Вітчизні, військовому обов'язку, зміцненню військової дисципліни, їх виправлення та запобігання вчиненню правопорушень, має місце, але виключно до засуджених військовослужбовців, які відбувають покарання у виді арешту чи тримання у дисциплінарному батальйоні [7; 8]. Цілісність підходу існування до єдності концептуального визначення однозначності виховання засуджених обмежує її реалізацію щодо інших категорій засуджених військовослужбовців. Порушення військовослужбовцями військової дисципліни, вчинення ними злочинів та інших правопорушень, падіння престижу військової служби сприяє існуванню невирішених проблем, пов'язаних з відсутністю єдиної системи поглядів на завдання, напрями та порядок управління духовними процесами; недосконалість нормативно-правової бази військово-гуманітарної діяльності; невизначеності меж повноважень і відповідальності органів виховної роботи, що потребує нагального розвитку кадрового, інтелектуального, технічного, науково-аналітичного потенціалу органів виховної роботи, підвищення їх престижу, авторитету і статусу, негативно впливають [6]. Її спрямування насамперед повинно бути зорієнтоване на досягнення виправлення особи.

Формування та розвиток особистої відповідальності, свідоме виконання вимог законодавства України, військових статутів, Військової присяги, функціональних та службових обов'язків, наказів командирів та начальників з утвердженням пріоритетності високоморальних, загальнолюдських моральних норм, формування високої культури поведінки та воїнського етикету визначається як основний елемент виховної роботи.

Враховання особистісних особливостей засудженого, виду, характеру та ступеня тяжкості вчиненого ним злочину, строку призначеного покарання, віку, освіти особи, терміну перебування на військовій службі, виду та порядку проходження військової служби, військового звання, роду військ, військового формування, військово-професійної підготовки, типології особистості засудженого, соціально-моральної та педагогічної занедбаності тощо повинно бути в пріоритеті спрямування [9, с. 146-148].

Через форми занять з гуманітарної підготовки; інформування; правове виховання; індивідуальну роботу; психологічну роботу; читання лекцій, проведення бесід, викладення доповідей із залученням необхідних фахівців, представників органів місцевого самоврядування, громадських організацій та волонтерів; читання газет, журналів, художньої літератури, перегляду телевізійних передач та тематичних відеофільмів; організації та участі у художній самодіяльності, спортивно-масовій роботі, відбуватися його втілення.

Компетентність та професіоналізм командування військової частини, працівників соціально-виховної та психологічної служб відобразатимуть результативність діяльності. Знання, уміння та навички в галузі педагогіки, психології та конфліктології повинні поєднуватися з особливостями проходження військової служби та

специфікою відбування покарання .

На ґрунті необхідного впровадження єдиної системи поглядів та напрямків управління духовними процесами в ЗСУ та інших військових формуваннях України, з дотриманням цілісності нормативно-правового врегулювання щодо реалізації військово-гуманітарної діяльності, положення про організацію та проведення соціально-виховної роботи із засудженими військовослужбовцями, варто визначити комплекс заходів, програм та спеціалізованих методик, рекомендацій щодо форм та методів організації та проведення виховної роботи із суб'єктами його реалізації. Їх втілення реалізовувати протягом усього строку виконання покарання.

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити наступні висновки.

Службові обмеження для військовослужбовців в нормативному арсеналі правового регулювання порядку та умов його виконання є доволі обмеженими. Для підвищення ефективності досягнення мети покарання, автором пропонується удосконалити окремі його складові.

Насамперед доцільно уніфікувати строковості прийняття вироку до виконання з визначенням строку його втілення наказом командира військової частини.

З урахуванням необхідності забезпечення цілісності виконання пенітенціарних функцій єдиним органом, варто визначити в межах норм кримінально-виконавчого законодавства повноваження суб'єктів виконання покарання з розподілом функцій між органу його відання.

Засуджений військовослужбовець повинен мати нормативний матеріал з реалізації своїх повноважень, обумовлених специфікою правового статусу.

Запровадити комплексний підхід до реалізації соціально-виховної роботи із засудженими військовослужбовцями, з розробленням науково обґрунтованих методики та програми щодо форм та методів її організації, проведення з орієнтуванням пріоритетності стимулювання бажання у засуджених до законослухняного способу життя, дотриманням правових основ службової діяльності, військової доктрини, законів та положень у військовій сфері для досягнення мети виправлення.

Перспективами подальших розвідок є проведення дослідження щодо необхідності впровадження у чинне законодавство диференційованого підходу щодо призначення службових обмежень з врахуванням особливостей правового статусу військовослужбовців.

Література:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15/page2> (дата звернення : 20.07.2017).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Офіційний

веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1499419164468369> (дата звернення: 20.07.2017).

3. Кодекс исполнения уголовных наказаний Республики Таджикистан : Закон Республики Таджикистан от 06.08.2001 г. (с изменениями и дополнениями по состоянию на 14.11.2016 г.) // «Информационная система «ПАРАГРАФ» URL. http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30586704#pos=0;0 (дата звернення: 20.07.2017).

4. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/548-14/print1496327457791944> (дата звернення: 20.07.2017).

5. Ніколаєнко Т. Б. Класифікація покарань, що застосовуються до військовослужбовців: поняття, ознаки, проблемні питання // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. 2017. № 1 С. 119-125

6. Про Концепцію виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України : указ Президента України від 04.09.1998 р. № 981/98 // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL. : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981/98> (дата звернення: 20.07.2017).

7. Інструкція про порядок відбування покарання засуджених військовослужбовців у виді тримання в дисциплінарному батальйоні : наказ Міністерства оборони України від 18.05.2015 р. № 215 // Офіційний вісник України. 2015. № 53. Ст. 1726.

8. Інструкція про порядок і умови тримання засуджених, узятих під варту та затриманих військовослужбовців : наказ Міністерства оборони України від 26.09.2013 р. № 656 // Офіційний веб-портал Верховної Ради. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1775-13/print1499419164468369> (дата звернення: 20.07.2017).

9. Ніколаєнко Т. Б. Окремі питання організації соціально-виховної роботи із засудженими військовослужбовцями в процесі тримання в дисциплінарному батальйоні // Право і безпека, 2016. № 3 (62). С. 143-150.

*Ніколаєнко Т.Б.,
кандидат юридичних наук, доцент
докторант Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

*Кабачинський М.І.,
доктор історичних наук, професор
доцент кафедри психології та морально-психологічного забезпечення Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
Надійшла до редакції: 25.01.2017*

УДК 343.337

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ

Черкасов С. В.

У статті розглядаються особливості міжнародної співпраці у сфері застосування покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, аналізується зміст найважливіших міжнародних нормативно-правових актів.

Зазначається, що основним міжнародно-правовим

документом у цій сфері є Мінімальні стандартні правила ООН у відношенні мір, не пов'язаних з тюремним ув'язненням («Токійські правила») 1990 р., які містять звід основних принципів і рекомендацій щодо сприяння використуванню мір, не пов'язаних з тюремним

© С.В. Черкасов 2017